

VIRRADAT

Szork szűség és kiadóhivatali
VIII. Gyulai Pál-utca 14.
Telefon: *116-246, 146-243

HÉTFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GABOR

IX. évfolyam, 4. szám.
Budapest, 1944. január 24.

NAGYMÉRETŰ LÉGITÁMADÁS

ÉRTE LONDONT

Nem jutottak tovább a Tiberis torkolatánál az inváziós csapatok

A londoni rádió nem vár sokat a Csendes-óceáni támadásoktól

A magunk ügyében

Írta: Borbély Andor

A Virradat és a Magyar Szó szerkesztésében történt személyi változás tényét figyelmével tüntette ki a sajtó egy része. A cikkek, melyek ez ügyben megjelentek, nem maradtak a ténymegállapítás keretében, hanem olyan következtetéseket, megjegyzéseket fűztek ehhez az egyébként számunkra házijelentőségű eseményhez, hogy az ügyhöz — ha nem is volt szándékunkban — nekünk is kell néhány szót szólnunk. Nészlen a megtisztelő figyeleni szavak áradó félreértésekre, részben a magunk olvasóközönsége felé.

Bár azt hittük, hogy megjelent cikkeink és a két lap minden sorából érezhető szellem senki előtt sem teheti kétségessé lapunk öntudatos magyar és meg nem alkuvó jobboldali irányát, a szerkesztésben történt változást egyesek akaratlanul, vagy akarva mégis mélyrelátó irányváltásnak igyelezték elkönyvelni.

Hogy mindárt a kevésbé érdekeskedő kedjük: geleslegesen gondotuk például, hogy lapjaink első oldalán külső jelszókén hirdetésszerű feliratokat közlünk — mint ahogy ilyenek még a nyilas-kereszties párt hivatalos lapjai sem közölnek — mert lapunk cikkeiből is a lapjainkban megjelenő hirdetések szövegéből amugy is mindenkor kitűnt ezen a tén is félreérthetetlen ngatartásunk: zsidó hirdetést nem fogadunk el. Mint ahogy egészen csodálatos magyarótól költöttek ahhoz a hajál fogva előcigált asensáchoz is, hogy Virradat, mely minden szá-

mán közölt a nemzetiszocializmus megalkotójától, a népmegvezetésétől származó ideológiát, most ezeket az ideológiát közli-e vagy sem. Koradélelőtti laptársunk, amely egyidőben jelenik meg a Magyar Szóval, különösképp felhívta a feltevésekkel foglalkozni. Sajnáljuk, hogy éppen erre tette ezt. Sajnáljuk, hogy mi a magunk részéről a legveszélyesebb vele szeretnénk napjainkban bocsátkozni. Először mert a hivatásos újságírók és lapkiadók az elemi, — minden világnézet ellentét esetében is fenálló — szabályát, hogy az újságírók, ugyanazon közönség meghódításáért dolgozó feladatuk újsgírómunkájukkal és színvonalával megvesszünk részt, magunkra nézve kötelezően ki kell állni. Másrészt mert a Virradatnak után megindított magyar keresztény sajtó-élet első antiszemita orgánumaiban, Milotay István bátor hajál magyar szellemű napilapban a Virradat és a Magyar Szó jelenlegi szerkesztője éppen koradélelőtti laptársunk jelenlegi szerkesztőjétől kapta a jobboldali mestersebbeli újságírás valóba felejtethetetlen, kitűnő első példát. A hálát, amelyt ezért a mai világnézeti ellentét és lapkiadói verseny ellenére személye iránt érez, valóban nem terheli semmi mellék-gondot, az a kitűnő mesterségbeli újságírónak öszintén büszkésülés.

Am a jobboldalon, sem a veánk szemben álló oldalon nem úgy képzeljük el a mai újsgírót, hogy témátlans-

Sikeres légitámadások London ellen

Berlin, január 22. — Az Interinf jelenté: Körülbelül ugyanabban az időpontban, amikor a brit bombázók az Északi-tengeren át berepültek Közép-németország fölé, ahol új, súlyos veszteséget szenvedtek, német harc repülőgépek támadásra indultak London ellen. Bár az idő nem volt a legjobb a német bombázók jól látható célpontjait London egész területén.

A támadókat nehéz és legnehezebb léghátráltó ágyúk valamint sok fényszóró fogadták. Mégsem engedték magukat kapott célpontjaiktól elfogatni. Már az első hullám támadása után számos tűz keletkezését lehetett megfigyelni. Az erre következő támadó hullámok 30-30 nagyobbarányú tüzet okoztak. Az egyik német bombázókötélék parancsnoka megjegyezte: kisebb magasságban az első támadó hullám nagy hatásáról. Bulyos bombakárokról és kiterjedt tüzekről számolt be.

A szombati nap korareggeli óráiban következett be a nehéz német harc repülőgépek második támadása. Erről közelebbi részletek még nem állnak rendelkezésre. E második támadóhullám repülőinek beszámolója szerint az első támadás által okozott nagy tüzek már jóelőre mutatták nekik az utat. Eddigi jelentések szerint nyilvánvaló, hogy a második támadás nagyhatású volt.

A szombatra virradóra London ellen végrehajtott támadások a legnagyobbak voltak 1941 óta

Stockholm, január 23. — Az NST jelenté: Mint az Aftonbladet londoni tudósítója közli, a német légitörő pénteken éjszaka és szombaton hajnalban végrehajtott támadásait az angol fővárosban a leghevesebbeknek minősítik 1941 óta és az 1940 évi úgynevezett villám-támadásokhoz hasonlítják. A városban súlyos károk keletkeztek.

és felkészületlenül úgy újunk le naponta az íróasztalhoz, mint akik semmi más mondánivalót nem ismerünk, csak az aznap megjelenő ellentétes irányzatú lapok közleményeinek töredékben visszaidézhető és kikezdehető sorait, vagy esetleg tévedéseit. Mi a magunk részéről, szerény képességeink szerint szakítani kívánunk ezzel a kissé parlagi színvonalra terjedt szellemmel.

Belénk kötöttek, mert így írtuk: nemzeti és szocialista érzésűek vagyunk. Derűsen azt újsgólták, hogy ime nem vagyunk nemzetiszocialisták. Nos ünnepelesen kijelentjük: nemzetiszocialisták vagyunk. Azok vagyunk a nemzeti érzés és a szocialista felfogás legmagyarabb értelmében. Magyar népünk, hazánk, minden magyarunka földdarab függetlenségének, nemzeti önállóságának, kulturális, gazdasági és szocialis magyar megőrzésének minden aggódo önzésével. Ha a mai háborús

helyzetben, vagy Európa átalakulásának jobboldali programjában a német nép vezérének szavait idézzük, ezt nem kevesebb meggyőződéssel tesszük, mint ahogyan a szocialdemokraták Marxot idézik, — de bizonyára több nemzeti öncélúsággal. Ha a Virradat a Hitler-idézeteket véletlenül most nem közölte minden számában, ezért az ilyen idézetektől tartózkodó újsgírónak nem volt oka a Virradattal szemben világnézeti és külpolitikai következtetéseket levonnia. Hiszen nem kellett volna mást tennie, mint hogy az ugyanakkor megjelent egyéb cikkeinket előlvassa.

Nem. A mi lapjaink hasábjain nem történt és nem történik világnézeti zsugorodás. És ha akad is olyan, magát nyilaskeresztiesnek valló betilap, amely hasonlóképpen, sőt megnevezetten személyi okokból aggódo afeletti, hogy nem csinálunk pártpolitikát és nem szolgálunk személyi érde-

ketek, legnagyobb sajnálatunkra annak a kedvéért sem változtatunk álláspontunkon. A mi harmóniánkat a magyar jobboldal különböző tisztaszándékú és tiszta eszközű köreivel és vezetőivel ne féltsen senki!

Előttünk mindennél fontosabb célkitűzés az, hogy magyartól ne válaszsa el ellentét, de pártokon belül, vagy pártokon kívül minél hatalmasabb, minél élet-erősebb és minél ellenállóbb nemzeti szellemű és magyar szocializmusú közvélemény álljon egy táborban, minden idegen nézve veszélyes, minden reágen célú, minden bennünket kihasználó, rajtunk sápoi keresni és a magyarokat baleset tenni akaró törekvés-szel szemben. Nem pártfogó frázisokkal, nem gáncoskodó következtetésekkel, nem mindenáron való vádakodással, hanem a dolgozó és azonos célért küzdő magyarok teljes megbecsülésével.

Rómától délre partraszállást hajtottak végre az angolszász csapatok

Berlin, január 23. — Az NBT Jelenti: Nettuno és a Tiberis torkolata között Rómától délre angol-amerikai csapatok a szövetség lépéséül hítfőállásokat alakítottak mint jóléte-
sült német helyről szombaton közölték. Az ellenségnek sikerült Nettuno kikötőjét elfoglalnia. A kora hajnali órák óta ezen a vidéken súlyos harcok vannak, de azokról közelebbi részletek nem érkeztek. Ugyáztik, hogy az angolszászok — mint Berlinben gondolják — elhatározták, hogy ismét átkarolják partraszállások rendszeréhez térnek vissza, miután eddig nem voltak képesek meglozni a német ellenállást a déliolaszországi arcvonalon.

Interinf-jelentés a Rómától délre történt partraszállásról

Berlin, január 23. — Az Interinf jelenté-
Az angolok és amerikaiak fázadozása, hogy nagyobb erők átkaroló mozdulatával Rómától délre és délnyugatra levő partvidéken tehermentesítse a déliolaszországi arcvonalon küzdő hadseregeket, abban a pillanatban következett be amikor Clark tábornok újabb áttörési kísérletei a tyrráni partvidéken újra véres harcokba fulladtak. Négy napig elhárítósatán a német csapatok az ellenfél részéről a harcra vetett hatalmas mennyiségű hadianyag ellenére nemcsak megakadályozták az amerikaiak, hanem irányába való áttörését, hanem az amerikai támadókötőlekeket visszaverték a Gariglione felelőnk. Még pénteken birtokukba vették a német gránátosok a parti hegy-
ségek bejáratait és a Gariglione alsó szakaszának több útvonala. Ezzel egyidejűleg meghiusítottak

angoloknak és amerikaiaknak a Gariglione középső szakaszán és a Rapido-patak-nál történt újabb átcsoportosítási kísérletei.
San Ambrogionál és San Angelónál nehéz német ütegek megsemmisítették az 5. amerikai hadsereg éppen elszállításra kész hadianyagát.
Mióta tombolnak a harcok Gariglianonál, német katonai körökben gyakran rámutatnak angol-amerikai partraszállások lehetőségére a Tiráni-tenger és az Adriai-tenger partjain is. Az Alexander tábornok által most elhangított hadművelet tehát semmi meglepetést sem jelent a német hadvezetés számára. Ellenkezőleg az a benyomás alakult ki, hogy a német katonai körök meg voltak győződve az ellenséges hatalmú erők szükségességéről a déliolaszországi térségben és eszerint föl is készültek azokra.

A londoni rádió mérsékli a csendes-océáni offenzívához várakozásokat

London, január 23. — A Nemzetközi Szójtó Tudósító Jelenti: „Az indiai és a Csendes-óceánra egyelőre nem várhatunk túl sokat” — jelentette ki Robert Fraser, az angol rádió hír-magyarázója szombaton, heti összejelentésében. Az angol flotta sohasem hagyta fel figyelmeztetni a német flotta és végül kell harcra lépnie az atlanti-óceán. Ezenkívül gondoskodnia kell az Olaszországban lévő

hadseregek ellátásáról és nyugati felől való támogatásáról. Szójtóhírókat kell küldenie a Szovjetunió kikötőibe és fel kell készítenie életbevágóan fontos feladatokat Európa közvetlen közelében.
Az orosz flotta átadása — mondogta befejezésül Fraser — az angol flotta helyettesítését megjavította ugyan, s a Török-öbölben is nagyobb

Az elmúlt hónapok eseményei eléggé indokolják Románia nyugtalanságát

— írja feltűnést keltő cikkében a Svenska Pressen

A Svenska Pressen hosszú cikkben foglalkozik Románia mai helyzetével és jövő kilátásaival. Bevezetőül utal arra, hogy az elmúlt hónapok eseményei eléggé indokolják Románia nyugtalanságát. Váratlan hadseregei a Bug jobb partján állnak, amely tulajdonképpen Transnistria határául is szolgál, tehát olyan terület között fejeget az szovjet veszély, amelyet román részéről a háború után be akartak kebelezni a román királyságba.
A lap a továbbiakban emlékeztet arra, hogy egy évvel ezelőtt érte a román hadsereget és román közvéleményt a legsúlyosabb csapás Sztalingrádban. Röviddel ezután híreterjedt, hogy a Románok Ankarában béke után puhatoloznak. Egy idő óta pedig olyan tünetek jelentkeznek, hogy maga Antonescu Mihály törekszik országát kivonni a háborúból. A román helyettes miniszterelnök személyéről a cikkíró megjegyzi, hogy politikai felfogását igen gyakran változtatta: volt liberális, sőt vasgárdista is, még pedig egészen rövid időközökben felváltva. Tövesen hiszik azt, — írja, a lap — hogy Antonescu tekintélyi rendszere ellen jelentős földalatti ellenség dolgozma magában Romániában. Az igazság az, hogy például a Károly király idejéből visszamaradt vezető emberek a széles néprétegekben végleg legerőselelték. Szinte valamennyi bu-

nós volt azokban a botrányokban, amelyek a Károly uralom idején a szinte hihetetlen arányú korrupció folytán keletkeztek. Az is egyedülálló jelenség — írja a lap, — hogy a visszamaradt régebbi politikusok nagyrésze, még a liberális szárnyról is, behódoltak Antonescuéknek.
Sokan azt hiszik, hogy Maniu áll majd a román ellenség élére, de ez is helytelen feltevés. Maniu ma már nem az a tömegeket vonzó név, mint egykor volt. Főleg azért nem, mert Károlyt második ízben is szabadította ismét a román nép nyakára, másrészt azért vesztette el népszerűségét, mert a mai román politikát tulajdonképpen nem ellenazte. Például kezdettől fogva helyeselte Románia háborúba lépését is.
A lap inkább azt tartja valószínűnek, hogy adandó alkalommal a félreállított vasgárda jelenik meg ismét a színen, a kommunizmus felmezejében. E feltevését arra alapítja, hogy a vasgárdista szervezők idején több forrásból jelentették, hogy a vasgárda Moszkvából kapja utasításait. A szélsőséges és földalatti tényezők még nagyon veszélyessé válhatnak Románia számára — írja a lap. Ehhez hozzá lehet fűzni, hogy a román politika jelenleg teljesen nélkülözi a „viszont biztositás” nyugtató előfeltételeit. Míg a háborúhatalmi egyezmény többi államai reménykedhetnek bizonyos

Gapontól — Sztalinig

írta: Zámory Antal

Január 22-én, szombaton ünnepele a Szovjet az úgynevezett „véres, vagy vörös vasárnap” emlékét. Harmatnyolc évvel ezelőtt vonult fel egy vasárnapi napon a Téli Palotába, a cárok szentpétervári rezidenciájá elé Gapon pápa, hogy a császári csata súlyos belpolitikai következményeit levezesse, az előrelátható forradalmat ledilítsa és a cárt és Oroszországot megmentő kérést nyújtja Oroszország uralkodójának.
Sűrű, szinte átláthatatlan köd felelt Szentpétervár utcáin, amikor Gapon atya az ezrekre menő tömeg élén az Ocha nevű gyári kikötőből — a mai fogalmak szerint „engedélyezett népgyűlést” — felvonultatta a cári palota elé. Igaz, hogy az útvonal két oldalán a cári testőrgárda és a főváros legmegbízhatóbb ezredei álltak őrt, az is igaz, hogy szinte elzárva megbeszélés és megnyugtató alapján vonultak fel Gapon atya hívei a cári palota elé, s mindezt ismeretlen az, hogy mégis, miért fogadta őket a rendőrség részéről sorfűz. Pillanatok alatt sebesülték hűgése és halálbamerevedt hullák tetemei borították el az utcát és az orosz napár vörös, illetve véres vasárnapnak nevezte el mindazt, ami mögött egy különös, orosz viszonylatban valóban „megszállottnak” nevezhető pápa irányította az akkori Oroszország feidült közvéleményét.
Gapon pápáról egymással ellentmondó hírek értesülések és könyvek jelentek meg azóta. Egyesek szerint közönséges szedlamos volt, mások szerint az orosz szociáldemokrácia vezetőgyénisége belépett az „Ochra” (az orosz titkos rendőrség) szervezetébe, mások szerint a cárt és Oroszországot akarta megmenteni, ezért történt minden.
Később, hogy az Oroszország szociáldemokrácia párt törvényeskedése — halálra ítélte, Finnországba menekült és csupán egy Ozerki nevű barátjának hívására tért vissza egy Szentpétervár melletti falu villájába, ahol pontosan elmagyarázta, hogyan kell behatni az orosz politikai rendőrség szolgálatába.

De ezt a párbeszédet a pártszövetség „bírái” is végighallgatták a külső szobából és Gapon atya pillanatok múlva egy felfuvert kampóra került.
Ma is rejtelm, hogy tulajdonképpen — miért.
De nem ez a fontos. A halálhívók birodalmában akkor is nehéz volt élni, ma pedig különösképpen. A szegre akasztott álforradalmártól, Gapon atyától kezdve, megdöbbentően egyenes az út — Sztalinig. A végletek népe, az egykori „szent Oroszország” 160 milliója ma kánkánt jár a halál felett. Mit akar Gapon? Szabad Oroszországot. Mit akar Sztalin? „Szabad” Oroszországot. Az idestova majd száz évet végigszónokló orosz történelem ennek a különös „szabadságnak” jegyében élte a maga színt „alibinek” nevezhető forradalmát, de közben a Dardanellák szikláira csapódó hullámok, a Molotov-féle tárgyalások, a Baltikum mintegy 80 ezer kivégzettének halálhűgése, a hírhedt szovjet éhínség 1933-iki áldozatait, a Tucha-csevszky-per vádlottainak az utolsó szó jogán elmondott vallomását, Sztalingrád, Kirovográd, Kiev, Karlov német háseinek utolsó sőhajai feltétlen azt példázák, hogy nincs és nem lehet semmiféle emberi méltóság, emberi fejlődés, emberi állapot.
Gapon pápa kísérteties egzaltációja majdnem száz év után megte-remtetette Lenin doktriner elmélete után a vérrel és vassal élő Sztalint.

Ha az ismeretes orosz végletekre nem gondolnánk, akkor azt kellemes hűnnék, hogy a georgiai parasztvádrák valami különös és tipikus orosz misztifikáció révén ért el oda, ahova a Rettenetes Ivánok trónjának útja vezetett.
Később, nem sok jót tudunk róla. További szándékait és terveit ismeretlenek. Most a teheráni értekezleten egy új és magakredita egyenruhával lepte meg a világot. Churchill és Roosevelt számára ugyanúgy rejtély, mint azok számára, akik pontosan tudják, hogy az új tatárdúlással szemben az ezereves európai kultúrát kell megmenteni.
De Gapon pápától Sztalinig felette rövid volt az út. Mértékellen szem-vedés, különös misztikum, egy évmóltan medve halálós szoritástól évszázadokon át a pravoszlávia fénjénjével kezdődött Európa évtőlban úgy hiszik, most — kesztörésre került a dolog.
Egyszerű megoldás van. Sem Kettő. Vagy feladja a nagyérdemi politikai hagyományokat Sztalin Szovjet-Oroszországa, vagy nem. A mi szemünkben kitérés, kivétel, kiút — nincs.
Kár, hogy a világ leghatalmasabb méretű háborújában ezt a vagy-vagy-ot sokszor még mindig nem ismerik fel sem a félvezetett ömögék, sem az úgynevezett félvezet-
hetetlen hivatalos tényezők, váz-
zanak — az ébredés keservei ehe!

A német légierő szovjet páncélos készenléti állásokat támadott Berdicsevtől nyugatra

Berlin, január 23. — Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német légierő január 22-én a Berdicsevtől délre és nyugatra lévő térségben nagy erőkkel támadott szovjet csapat- és

készenléti állásokat. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.
A január 23-ára virradó éjszaka a Kiev térségében lévő ellenséges vasuti célokat jó eredménnyel támadtuk.

és

Magyar állásbont a középeurópai határok körül

Istanbul, január 21. (MTI) — A Son Posta című istanbুলi lap részletesen ismerteti a magyar állásbontot a középeurópai határok kérdésében. A lap kiemeli, hogy azok a területek, amelyek Magyarországra ebben a hátruban visszafoglalt, mind ősi területek, melyek ezer év óta a magyar államterülethez tartoznak. Részletes statisztikákat közöl arról nézve, hogy Magyarországot az első világháború után milyen nagy mértékben megcsönkítették.
Ugyancsak kiemeli a cikkíró, hogy Magyarországra ezer éves államterületének csak kisebb részét foglalta vissza. Így az ezer év óta

magyar Erdély területének nagyobb fele ma is Romániához tartozik, Jugoszláviával szemben Magyarország szintén csak az ősi magyar területet egy részét foglalta vissza. A cikkíró kiemeli, hogy a magyar határokkal kapcsolatban annak idején még Londonban is elismerték a revízió szükségességét.
A Son Posta azzal zárja fejtegetését, hogy a jogi kérdésének a határok problémájával kapcsolatban csak viszonylagos jelentősége van, mert a kérdés ugyanis annak javára fog eldőlni, aki erősebb, nem pedig annak javára, ki nek jog szerint igaza van.

magyar Erdély területének nagyobb fele ma is Romániához tartozik, Jugoszláviával szemben Magyarország szintén csak az ősi magyar területet egy részét foglalta vissza. A cikkíró kiemeli, hogy a magyar határokkal kapcsolatban annak idején még Londonban is elismerték a revízió szükségességét.
A Son Posta azzal zárja fejtegetését, hogy a jogi kérdésének a határok problémájával kapcsolatban csak viszonylagos jelentősége van, mert a kérdés ugyanis annak javára fog eldőlni, aki erősebb, nem pedig annak javára, ki nek jog szerint igaza van.

Anglia élelmiszeri helyzete

Genf, január 23. — Londonból jelentik: Mint a Daily Telegraph írja, Llewellyn ezredes, élelmiszerügyi miniszter a Londonban működő külföldi sajtótudósítók szövetségében mondott beszédében kijelentette, hogy Angliában élelmiszeri tekintetben nagyon feszült idő következik, amely nem is szűnik meg a távolkeleti háború be-

fejezése előtt. Tejtermékekben és húsbán a hiány még soká fog tartani. Általában a korlátozásokat minden körülmények között fenn kell tartani a háború befejezése után is.

tejezése előtt. Tejtermékekben és húsbán a hiány még soká fog tartani. Általában a korlátozásokat minden körülmények között fenn kell tartani a háború befejezése után is.

Bécsből beszivárgott zsidóknak szerzett hamis okmányokat — legyházba került

Deutsch Sándor budapesti zsidó kereskedő 1920ban Bécsbe költözött de az Anschluss után visszavért Budapestre s itt gyakran lát-tak olyan zsidók társaságában, akik az Anschluss után szivárogtak be kerülő utú Magyarországra. Ezeknek nem voltak igazoló irataik s Deutsch vállalkozott arra, hogyha kell, akár törvénytelen uton is szerez számukra ilyen igazoló irásokat, amelyek alapján nyugodtan tartózkodhatnak Budapesten. Természetesen csak a papírokat Deutsch megfélé ellenszolgáltatás ellenében szolgáltatta. Estenkint 500—2500 perió díjazást kért hitorsosaitól és ezt segítőfőrszával, Friedmann Aladé 39 éves rabbiul megfizette. Ígytkben a Tábla most mondott tőletet Deutsch Sándort két és félévre. Friedmann pedig kétévi fűháza ítélte.

de jelentése miatt. Az angol folyóirat Titot „egészen sőt egynek” nevez, aki semmiféle értékes tulajdonossággal nem rendelkezik, senki sem tudja, írja a Ninteenth Century, honnan vette „jugoszlávia tábor-
gya” címet, a hársé természetesen sincs joga. A kaszafas Mihályt csak szemben Tito „hasznatlan áru-
ló”. Ez későbbi tény. (MTI)

Deutsch Sándor budapesti zsidó kereskedő 1920ban Bécsbe költözött de az Anschluss után visszavért Budapestre s itt gyakran lát-tak olyan zsidók társaságában, akik az Anschluss után szivárogtak be kerülő utú Magyarországra. Ezeknek nem voltak igazoló irataik s Deutsch vállalkozott arra, hogyha kell, akár törvénytelen uton is szerez számukra ilyen igazoló irásokat, amelyek alapján nyugodtan tartózkodhatnak Budapesten. Természetesen csak a papírokat Deutsch megfélé ellenszolgáltatás ellenében szolgáltatta. Estenkint 500—2500 perió díjazást kért hitorsosaitól és ezt segítőfőrszával, Friedmann Aladé 39 éves rabbiul megfizette. Ígytkben a Tábla most mondott tőletet Deutsch Sándort két és félévre. Friedmann pedig kétévi fűháza ítélte.

Éles angol támadás Tito ellen

Madrid, január 23. (Interinf) — Az angol sajtó az elmúlt hetekben elhalmozta dicsőítő cikkeivel Tito „tábornagyot”, most azonban a Ninteenth Century című angol folyóirat élesen szakkal ezzel a jugoszláv kérdéssel eddig tanúsított irányzat-
tal és cikke nyilván egy kis ellen-
támadás bevezetését jelent a Prav-

da jelentése miatt. Az angol folyóirat Titot „egészen sőt egynek” nevez, aki semmiféle értékes tulajdonossággal nem rendelkezik, senki sem tudja, írja a Ninteenth Century, honnan vette „jugoszlávia tábor-
gya” címet, a hársé természetesen sincs joga. A kaszafas Mihályt csak szemben Tito „hasznatlan áru-
ló”. Ez későbbi tény. (MTI)

da jelentése miatt. Az angol folyóirat Titot „egészen sőt egynek” nevez, aki semmiféle értékes tulajdonossággal nem rendelkezik, senki sem tudja, írja a Ninteenth Century, honnan vette „jugoszlávia tábor-
gya” címet, a hársé természetesen sincs joga. A kaszafas Mihályt csak szemben Tito „hasznatlan áru-
ló”. Ez későbbi tény. (MTI)

Zsidó hirdetést nem közlünk!

A Virradat cikkének hatására eltávolítják a szabadkőműves jelvényeket a debreceni nagyállomás épületéről!

Egyik legnagyobb számunkban megdöbbenéssel számoltunk be váratlan debreceni felfedezésünkről. Átutazásunk közben szabadkőműves jelvényeket ismertünk fel a debreceni nagyállomás épületén. Annál is különösebb volt ez a felfedezés, mert eddig még egyetlen debreceni polgár, egyetlen átutazó, más vidékről származó utas sem vette észre, milyen jelvények hivalokoztatán: a háromszög és az alap középpontján. E tengelyre helyezett körző, amely a szabadkőműveség nemzetközi szimbóluma.

Egész Európában felszámolás alatt áll a nemzetközi szabadkőműves szervezet és magában, a szabadkőműveség fellegvárában Franciaországban is lerántották már a leplet a páholyok tevékenységéről.

Az 1930-as évek legmegdöbbentőbb szabadkőműves botránya a Stavisky-ügy volt. Ennek során kiderült, hogy sok-százezer francia dolgozó véres verejtékkel megkeresett és sok lemondással félrerakott kis tőkéjét egy szabadkőművesekből álló színházas társaság

sikkasztotta el, millió és millió franknyi összeget felemészítő pezsgős orgiáival és különböző sötét üzelmek érdekében két kézzel szort megvesztegető ajándékjaival. Az akkori francia miniszterelnök, Camille Chautemps, ki a „Hét titok fejedelme” hangzatos címet kapta a nemzetközi szabadkőműveségtől kétes érdemeinek elismeréseképpen, maga is egyik főszereplője volt ennek a világra szóló botránynak. Nem csoda tehát, hogy a bűnügy kivizsgálásával megbízott Petit vizsgálóbíró gyilkosságnak esett áldozatul, mikor az ügyben ludas francia közéleti férfiak nevével zsebében, a nyomozás végső eredményének lezárása előtt Dijonba akart utazni. Az sem volt megfontolható ezek után, hogy a meggyilkolt vizsgálóbíró utóda, Bonny rendőrbíró szintén orgyilkosság áldozatává esett. Nem csoda tehát, hogy e két példa után egyetlen francia büntetőjogász sem vállalkozott az ügy kiderítésére: mindenki féltette az életét a szabadkőművesek bosszújától. Azóta sem derült világosság erre a sötét ügyre.

háromszög ábráját ismerik el a szabadkőműves jelvényének. A páholyok esetenként kisebb változtatással saját számukra megkülönböztető jelvényeket terveztek, mint ahogyan a debreceni vakolók egy szemet biggyesztettek a háromszög középebe.

Eltávolítják e város szegényfoltját...

A színmagyar Debrecen jó hírre valóban megköveteli a dombormű eltávolítását a debreceni nagyállomás épületéről! — írja a debreceni lap.

A meglepetések és biztató ígéretek gazdag bemutatója volt a leventék „keret-előadása”

Valóban érdekes bemutatón ismertették a leventék pénteken 21-én a Magyar Művelődés Házában a Kormányzó úr jelenlétében a zsufo-lásig megtelt óriási terem közönsége előtt eddigi működésüket és terveiket.

Vitéz sztanogorai Solymossy Ulászlónak a leventék országos parancsnokának felolvasása közben a háttérben hol egy-egy kiragadott kép elevenedett meg a leventék életéből, hol pedig hangos- vagy elmes, rajzilmen, vagy szemléltető stáztikákban tártul a jelenlévők elé a leventeintézmény és a leventetozsgalom munkája.

Két érdekesen összeállított hangosfilmen után vetített képeken és stáztikákon egyszerű és világos magya ázattak tudtuk meg egész ifjúságunkat felélelő szervezett beálló felépítését. Az ezután sorra került bemutató „Organasópok” alakjában kísérelte végig a magyar ifjúságot egész a férfikor kezdetéig, mégpedig olyképen, hogy minden esztendő egy-egy levente képviselt, aki a közönségnek elmondta mi a feladata, mit tanul a sport, a nemzetvédelem és a honvédelem terén. Ezután külön képek, filmek és bemutatók szemléltették az egyes leventekörsoportok tevékenységét. Míg az első körsoport szabadgyakorlati is még csak játékok, — játsza tornászoknak, játsza tanulják meg a magyar történelmet, — a második körsoport már komoly, igen szép tornagyakorlatokat mutatott be. Láttuk, hogy a katonai térkép jelzésein mindegyik levente könnyen eligazodik. A második körsoport már haditorna-akadálygyakorlatokat is tud és a közhasznú ismeretek során a benzinnélküli folt-tisztításon, a gombelvarráson keresztül, a vasalásig jóformán mindenhez ért, ami csak ruhájának elbontartásához szükséges, — úgy gondoljuk édesanyja legnagyobb öröme is. De ismeri a menetrendet, táviratot ad fel telefonon és sok minden hasznos dolgot jár-tas, mint például az első segélynyújtásban. A fiúcska, akire eddig a felnőttek, mint valami kártékony

Hajduság magyarjai nem értenek egyet az európaszerző leplezett szabadkőműveség nemzetellenes célkitűzéseivel s odabát-nak, hogy eltávolítsák azoknak jelvényeit mindenütt, ahol csak előtűszertnek a multból!

A Virradat cikke tehát nem maradt hatástalan. Mi magunk egy pillanatig sem hittük, hogy a Hajduság magyarjai tudatosan továbbra is megtűrnék a város vasúti nagyállomás épületén ezeket a jelvényeket, mint ahogy nem gondoltuk, hogy Debrecen kemény, nemzeti érzésű és a hazához hű magyarjainak szerepe lehetett volna ebben a komédiában. A Hajduság a magyar történelem során mindig példamutató vitézséget, magyar nemzeti szellemet és magartartást tanúsított háborús időkben és a béke áldásos munkájában egyaránt. Nem kell pirulnia soká egyetlen debreceni magyarnak sem ezen a sajnálatos Berger-féle csínytevésen. A jelvények eltűnnek, senki sem fog többé rájuk gondolni, emléküik elsüllyed a magyar élet öntudatos megújulásában.

VARGA ISTVÁN

A BELVÁROSBAN IS!

Minden hangszert

MARNITZ

IV. PETŐFI SÁNDOR-U. 14-16.
Fióküzletek: VIII. József-kt. 37.39.
Szolnok, Gorove-utca 12.

HANGSZER! RÁDIÓ! GRAMOFON! KOTTA! HANGVERSENY-RENDEZÉS! ZENEMŰKIADÁS!

Minden, ami muzika a MARNITZ ZENAI KÖZPONTBAN.
Képes árjegyzék most is ingyen.

millió pengőt eredményezett. Ezután a komoly teljesítményszámoló menő honvédóba került bemutatásra, legvégül pedig a nagy terv további mozzanatait, az üdülők, sporttelepek, egészségügyi intézmények további elgondolását tárták a rendezők a lelkes közönség elé.

(I. Sz. E.)

A Magyar Szó közlése alapján vizsgálat indult a tangóharmonika-zsűriben résztvevő zeneművészeti főiskolai tanárok szerepének tisztázására

A Magyar Szó január 20-iki számában „Hivatalos intézkedési ké-rünk a magyar zeneélet visszaélésé-nek megszüntetésére” című megje-lent cikkünkkel kapcsolatban meg-írtuk hogy a Vigadóban lezajlott tangóharmonika-olimpián Liszt: „Szerelmi álmok” című művét hal-lottuk többek között jazzstílusban s a pályaműveket zsűrítő bizottságban Zeneművészeti Főiskolai tanár is nevet foglalt. Kérdést intéztünk Zathureczky Edéhez, a Zeneművé-zeti Főiskola főigazgatójához, van-e tudomása a történetkről? Zathu-reczky főigazgató lapunk munkatá-rának a következő választ adta:

— Az ügyben vizsgálat indult és természetesen mindaddig, amíg a fo-lyamatban levő dolgokról magamat minden téren pontosan nem infor-

malattam, a kérdéssel kapcsolatban nem foglalhatok állást.

Meghalt Redlich Oswald a bécsi Tudományos Akadémia volt elnöke

Redlich Oswald, a bécsi Tudoma-nyos Akadémia volt elnöke, a híres történetíró, január 20-án, 85 éves ko-rában Bécsben elhunyt. Redlich több ízben foglalkozott Magyarország multjával és az Ausztria történelmi tárgyaló főmunkájában példás tár-gyugasságot mutatott fel a ma-gyarok szerepével kapcsolatban átglytanult magyarul és még élete utolsó éveiben is melegen érdeklő-dött a magyar tudományos élet iránt.

Kutatás a nagyállomás építési után

Cikkünkben rámutattunk, meny-nyre nem mált Debrecen szín-magyar lakosághoz, a csuf játék, melyet ellenük követett el a nagy-állomás ismeretlen építője. Meg-győződésünk az volt, hogy cikk-ünknek eredménye lesz és a de-bre-ceni közvélemény el tünteti ezt a szegénybélveget városának kül-sejéről.

Nem is tévedtünk, már is ere-d-ménye van figyelmzésésünk-nek.

A vezető debreceni napilap, a Debreceni Ujság — Hajdusföld január 16-i számában válaazt kap-tunk cikkünkre. A debreceni lap egyik munkatársa világosságot de-ritett a szabadkőműves jelvények ügyére. Hosszas keresés, érdeklő-dés és nyomozás után — miköz-

ben a városi könyvtár debreceni épületek történetéve, foglalkozó kötetét vizsgálta át kevés ere-d-ménnyel — nyomra akadt.

— Felkerestük Dorner Sándor pályafutási osztályfőnököt, és megkértük, mondjon valamit az ál-lomás építetéről — írja a de-bre-ceni ujság munkatársa. — Gondol-tuk, így nyomára akadunk annak, vajjon lehet-e szándékosan szabad-kőműves jelvénynek nevezni az ál-lomást díszítő domborműveket?

— A debreceni vasúti forgalom megindulásáról és fejlődéséről Wolfman József, HEV vezérigaz-gató írt alapos cikket „A pályaf-entartás” című szaklap 1931. évi 5. 6. és 7. számában, — mondotta többek között Dorner Sándor osz-tályfőnök.

Csak meg kell kaparni és előbujik egy Berger

Ebben a könyvben megemlíti, hogy az 1857-ben elkészült indóház a folytonos fejlődésnek nem felelt meg. Ezért 1900-ban lebontották és ekkor emelték az új, impozáns épületet, amelyet a Berger-Balogh-Tóth vállalkozó cég épített fel. Hogy kik tervezték arról nem szól a krónika, — folytatja a debreceni lap. Valószínűleg, hogy az igazga-tóság tervezte, ilyenkor pedig nem szokás a tervezők neveit fel-jegyezni a futókor számára.

— Neve után ítélve Berger zsdó lehetett s hogy a vállalat másik tagjának volt e valami köze az 1900-as években hódító utjára in-dult szabadkőművesességhez, nem tudjuk, nem is állíthatjuk egyikkel kapcsolatban sem. A tervezők sem-miesetre nem juthatott észébe, hogy a díszek aprólékosságával foglalkozzanak s annak létesítése csak a vállalkozó cég egyik tag-jának, vagy a pallérnak juthatott

eszébe, — írja tovább a lap mun-katársa.

A debreceniek azonban hűen a magyar alaposághoz, nem egy-könnyen vállalták a középületeken hívalkodó szabadkőműves jelvé-nyeket. Szerették volna bebizo-nyítani, hogy azok csak ártatlan mérnöki szimbólumok; ezért a ve-zető debreceni lap munkatársa ku-tató utga során a Déri-muzeum Fűvészkeret-utcai raktárhelyiségé-be is ellátogatott, ahol a feloz-la-tott debreceni szabadkőműves „Egyetértés” páholy iratait és tár-gyát őrzik.

— Ott volt a bizonyíték: a három-szög benne egy szem, mely a pá-holy saját jelvénye volt ezzel a kis módosítással.

— A háromszög tehát azonos, mint ahogy minden szabadkőmü-ves címerben az — írja a de-bre-ceni lap. Eszerint tehát a pályavá-vari díszítmény valóban szabadkő-műves jelvény.

Általános megdöbbenés: a dombormű valóban szabadkőműves jelvény...!

Most már csak arról akart meg-győződni a debreceni kartárs. — nincs e félreértés itt, nem ártatlan mérnöki véletlenről van szó? Fel-kereste tehát a mérnöki hivatal műszaki tanácsosát Kalenda Lo-ránd mérnököt, aki kijelentette: „A háromszög, vonalzó, körző általá-nos mérnöki jelvény, de nem merem állítani, hogy ezek elfogadott mér-nöki jelvények. Ugy tudom, hogy a Debreceni Mérnök Egyesületnek nincs hasonló jelvénye.”

— Ez a nyilatkozat tehát meg-erősíti, hogy a debreceni nagyállo-más épületén látható dombormű-csakugyan szabadkőműves jelvény! — vontá le a tanulságot a De-bre-ceni Ujság — Hajdusföld lelkiismeretes munkatársa.

Mi megnyugtató képen közöl-jük debreceni kartársainkkal: szer-te a világon, ahol csak felülrőte tanyáját a szabadkőműves mozga-lom, mindenhol a debreceni nagy-állomás épületén hívalkodó körzős

Miért vásárolt Buzakötvényt a polgár

Bekében jól felszerelt otthonra vágyunk. Ezért vettünk BUZAKÖTVENYI

SZÍNHÁZ A jubiláns Bibó Lajos új darabja
Bemutató a Nemzeti Színházban

Hol végződik a játék — hol kezdődik a való élet, vagy akár megfordítva: meddig terjed a drámai valóság és hol csap át játékba, hol a határ az élet és a játék között, évszázadok óta izgatja az írók fantáziáját. A téma nem új. Shakespeare-től Pindallig jóegynéhány változatban előfordult már. Bibó Lajosnál is régi téma s hogy ma egy kissé premeditált mellékzsel kerül terítékre, az mit sem von le Bibó alkotásának értékéből és eredetiségéből. Mégis előre kell bocsátanunk, hogy a magyar mult és jelen kinzó nagy magyar sors kérdéseinek robusztus erejű dramaturgiájától harminc éves írói jubileuma évében nem ezt a töle idegen megyéken bukducsoló, alapjában véve kis igényű írói „farce”-ot vártuk. Amely még hozzá megoldhatatlan, sőt harmadik felvonásához érve kissé tökéletlen is.

Mert miről is van szó? Egy vidéki társulat a neves pesti író új és a fővárosban nagy sikert aratott darabját próbálja az író jelenlétében. Próba közben valamin összekülönböznek, az író megtiltja, hogy ezek után eljássák s darabját. Eladott ház van, az eladást meg kell tartani, mire a színészek elhatározzák az egyik főszereplő javaslatára, hogy estére rögtönözve eljássák saját életüket, amely nagy vonásokban — legalább is kiindulásában — úgy is hasonlít az író leltított darabjához. Szöveg nincs, próba nincs, mindent saját énk társházából és a főszerepeket játszó igazgató, a felesége, az igazgatóné első házasságából való leánya, az első férj — egy ideig halottnak hitt hadifogoly volt és most mint vezető színész a volt felesége uránál van szerződésben — drámai feszültségű élettörténetéből saját maguknak kell sugó és előre megírt szöveg nélkül „kihozniok”. Az ötletet a hosszú ideig halottnak hitt első férj adja, aki nagy vonásokban úgy akarja vezetni a dráma fonalát, hogy végül is a második férj kénytelen legyen a játékában magát agyonlőni. Ebbe a valóságot ámitó játékba szól bele maga az élet, amikor az első férj a kellék pisztolyba igazi golyót csempesz, hogy a játékból valóság legyen, hogy végre megszabadulhasson a második férjtől és így szerezhesse vissza családját. De a játékba ilyen módon közbe avatkozó életútját eltéríti a másik főszereplő játékos színészkedő, rögtönző kedve, aki nem lövi magát agyon, hanem ráfogja a töltött revolvvert az asszonyra és első férjére s így a játékban szinte a tudat alatt felcsillan érezzük a való élet újabb szavát: így akar a férj megszabadulni a rányerve már-már kellemetlen mai helyzetből, hogy minden gatlás nélkül vethesse magát a felesége lánya után, akit szerelmével töltöz.

A golyó az asszonyt találja és ebben a csattanó végben két felvonás a nagyon jó darab érzetével ér véget. Az aztán író drámája, hogy a harmadik felvonásban nem tudja se tovább vinni, se megoldani a drámát. Fanyar mosollyal kér bocsánatot, hogy megoldásként csak azt az ötletet találta hogy a rendőrkapitány maszkja alá bujt rendező kísüti hogy itt csak véletlen játéka szolt bele való életének látszó gesztusával, mert nem történt semmi, csak kellekies hanyagság okozhatta ezt a majdnem tragikussá vált befejezést. A játék és élet kettős játéka megtörik a harmadik felvonásra, se befejezni, se kibogozni nem tudta a szerző.

A színészek azonban egytől-egyig kitűnően szolgálják a szerzőt. Kiss Ferenczel az élet és játék olyan izgalmas kettős élményét produkálták, amilyent rég nem láttunk a Nemzeti Színházban. Egyfel maradtak csak néha adósok egyesek: a vidéki társulat atmoszférájával. Ezt maradéktalanul csak Kiss Ferenc hozta ki! Ha terünk lenne, Kiss Ferencnek erről az alakításáról hasábot kellene írunk. Művészi ereje és alakformáló készsége olyan dinamikus erővel nyilvánult meg néha, hogy szinte elsöpörni látszott társait, pedig — ismétéljük — azok is kitűnőek voltak. Somogyi Erzsit azonban mégis külön is meg kell dicsérnünk. Ahogy igazi apjától a harmadik felvonásban búcsúzik, a valóságá lett játék határmezsgyéjén, a legnagyobb és legfinomabb művészet volt.

A rendezésnek volt néhány kiálló hiányossága. A vidéki színházi miliő túlságosan nemzeti színházias volt, a díszletek túlságosan pompásak, egy félórával az előadás után a harmadik felvonás világos nappal játszódik, Makkay Margit egy félórával azután, hogy karlovés érte, ugyanabban a ruhában úgy ágál a kezével, mintha mi sem történt volna, mintha az a lövés is játék lett volna, pedig ez volt az egyetlen kézzelfogható valóság. Ilyeneknek nem szabad az ország első színházában előfordulni, vagy talán egy tökéletlen vidéki színház akart a rendező ezzel elénk-ámitani? És mire való az ócska színészutánzat kabaréja, amely semmit sem jellemez, csak tekintélyt rombol.

BelleVue szálló
étermelben esténként jazz-zene, legjobb minőségű italok és italok

A Tacskó bemutatója Pécsen

Pécs, január 24.
A pécsi Nemzeti Színház nagy sikerrel mutatta be Dario Niccodemi „Tacskó” című darabját. Sebők Margit és Zách János pompás alakításáért sok tapsot kapott.

„Szilágyi Irma” a kassai Nemzeti Színházban

„Szilágyi Irma” a kassai Nemzeti Színházban. A kassai Nemzeti Színház nagy sikerrel mutatta be Posszonyi László „Szilágyi Irma” című színművét.

Romeo és Julia Debrecenben

Debrecenből jelentik: A Csokonai-Színház szultolt nézőtér mellett játszta Shakespeare Romeo és Julia című tragédiáját, vidéki színpadon eddig nem alkalmazott rendezésben, forgószínpadon megoldással.

A német filmműtermekben jelenleg 261 tudományos filmet forgatnak. A mult évnek ebben az időszakában csak 140 tudományos filmet készítettek.

A német egyetemeken tanítástól jelenleg hatvan tanár és magántanár működik. A legtöbbben a természettudományi és orvostudományi karon dolgoznak.

A légitámadások után a berlini hangverseny- és operazenekarok ingeines előadásokat vezettek be a súlyos idegpróbanak kített lakosság szórakoztatására és megnyugtatására.

Bécsi színházak vendégjátéka Pozsonyban. A szlovákiai német országos színház vendégjátéka kötötte le Pozsonyban a Burgtheatert, a bécsi állami operát és a bécsi városi operát.

SPORT Kikkel akarja megnyerni a NAC tavasszal a bajnokságot?

Az őszi évad befejezése után a Nagyvárad Atlétikai Club kitűnő csapata utcahosszal előzte meg a többieket a bajnoki táblázaton, majd akárcsak tavaly — ahhoz hasonlóan az idén is — megszerezte a karácsonyi kupa győzelmét is.

A közelgő tavaszi labdarugó évad előszele Váradon is fujdogál már, mert Rónay Ferenc mester útmutatásai szerint a bihari zöld-fehérek már megkezdtek a munkát.

A cél: megmaradni továbbra is az első helyen s az őszi féldéji bajnokság után megszerezni az év végén is a bajnoki címet.

A NAC otthonban a Brémer-téren — az ország egyik legmelegebb egyesületi székházában — a vezetők, élen a kitűnő Czeuz Gyula mérnökkel, Sággy László rendőrtanacossal, Rónay Ferenc mesterrel, Krüger Károly igazgatóval és Ajtay Lászlóval azon seénykednek, hogy a csapatot tovább erősítsék. Hír szerint néhány „nemes vadat” szemeltek ki, akik ha Váradra kerülnek, nem akad a NAC legyőzőre hazánkban.

A NAC mai összeállításában kétvégletlenül legkégyensúlyozottabb csapatunk. Mind a védelem, mind a fedezetors és a csatársor kiváló. Ebben a csapatban ma nincs gyenge pont. A csapat Achilles sarka a védelem volt, a régi NAC e hiányát megoldotta Mészáros megszerzése. De lássuk csak, kik azok a játékosok, akik ma az ország legjobb csapatának tagjai:

Vécsey Adolf 27 éves fakeskedő Kispest, Tóth Sándor 21 éves műszerész NAC nevelés, Mészáros Ferenc 24 éves tisztviselő Újpest, Onódy Andor 23 éves tisztviselő Elektromos, Szegedi Miklós 22 éves kereskedő Ripensia, Juhász Gusztáv 32 éves pókmester Vénus, Deményi Rudolf 28 éves fakeskedő Vénus, Péntény József 23 éves műszerész Kinnizs, Kovács II. János 23 éves szerelő Ploesti, Barna János 20 éves műszerész Elektromos, Sárvári Ferenc 27 éves mázólo NAC nevelés, Bodola Gyula 31 éves ltkörgyáros NAC nevelés, Tóth III. Mátyás 23 éves fakeskedő Újpest, Lóránt

Gyula 20 éves tisztviselő SZFC, Ferenczi Antal 17 éves diák NAC nevelés.

A NAC csapata fehérhollóként őzi a tiszta magyar játérendszer ebben a WM-ben megszédült világban s hogy milyen eredménnyel, azt a bajnoki táblázaton kivivott első hely fémjelzi.

Ma a NAC jelenti labdarugósportunkban a stílust, technikát, szellemességet, az invenciót s ebben Rónay Ferenc mester a frészes, ki mit sem törődve a magyar játérendszer ellen küzdökkel, átmentette csapatát a külföldi tévtanok követésétől, amivel azt érté el, hogy ma nemcsak Váradon, hanem Budapesten is a NAC a legnépszerűbb csapat, hiszen a NAC mé közeleire népvándorlásként menetel a szép játékra éhes tömeg.

Emellett a csapat tisztán játszik, tehát mentes minden erőszakosságtól és durvaságtól, igazolva azt a tételt, hogy ahol tudás van, ott nincs szükség tisztatlanságra.

A NAC így lett rövid két év alatt labdarugósportunk elsőszámú értéke, megelőzve pesti szintársát a híres Ferencvárost is.

Váradon érhető bizalommal viseltetnek e gárda iránt. Nem kívánunk túlközömbölni, csupán azt, hogy úgy szerepeljenek, mint őszel. Ha pedig ez így lesz — ami több, mint valószínű — akkor a Kőrös partjára kerül a büszke bajnoki cím.

(K—y)

BBTE versenyzők a kissé furcsán sikerült teniszranglista élén

A Tenisz Szövetség közzé tette az 1943-as évad eredményei alapján a teniszrangslistát. A lista, mint mindig, ezúttal sem tökéletes. Főleg a hölgyek jegyzékében találunk furcsaságokat. Így egyesenes érthetetlen, hogy Gallner Ferenc dr.-né Aszldn Baba hogyan került a 7-ik helyre, többek között Hidassy Dezsőné mögé? Hiszen Gallnerné főleg az évad első felében sikert-sikerre halmozott!

A férfi listánál furcsa a különben kitűnő Stolpa 5-ik helye Szentpéteri előtt, de ugyanígyen Macskási 8-ik helye Fehér, Dallos és Frigyes előtt.

A listák így festenek: Férfiak: Örökös bajnok: Gábori Emil MAC, 1. Aszóth József BBTE, 2. Szigeti Ottó UTE, 3. Katona Zoltán UTE, 4. Fancsy Ferenc Postás, 5. Stolpa András BBTE, 6. Szentpéteri Emil SE, 7. Mayer Sándor dr. BBTE, 8. Macskási Vladimír MAF, 9. Fehér Kálmán UTE, 10. Dallos Béla MAC. Hölgyek: 1. Flórián Alice BBTE, 2. Peterdy Márta MAC, 3. Jusits Ilona BBTE, 4. H. Somogyi Klári BEAC, 5. Fejér Sarolta dr. MAF, 6. Hidassy Dezsőné BEAC, 7. Gallner Ferenc dr.-né BSE, 8. Zsitvay Zoltánné BBTE, 9. Medveczky Sarolta EAC, 10. Vad Zsuzsa BBTE.

A rendőrszemélyzet részére bevezetik a birkózást

Papp László dr. az MBSz új ügyvezetője

A pénteki verseny műsora

A birkózósportban ugyancsak zajlik az élet. Az MBSz közgyűlésen megválasztották ú. v. elnöké Papp László dr.-t a legkiválóbb magyar szakembert. Főtktár a WM Urban Miklósa lett, míg Keresztes Lajost háznagygyá, Matura Mihályt pedig szövetségi kapitánnyá választották.

A közgyűlésen Bosnyákovits Károly rendőrfelügyelő a régi 33 FC volt válogatott labdarugója örömmel közölte, hogy a rendőr őrszemélyzet részére bevezetik a birkózást.

A pénteki meghívásos verseny műsora a következő: Kiltán TF—Erdélyi BVSC, Gedeon Debrecen—Bányk Testvérség, Szilvási MÁV EAC—Varga WMTK, Tóth I. UTE—Bence UTE, Palotás BVSC—Tóth IV. Dunakeszi, Bóbis BVSC—Kovács MÁV Előre, Kovács II. MAC—Rihetky MÁVAG.

Hőjelentés. A Meteorológiai Intézet hivatalos hőjelentése: A Svábhegyen folt, a Bórszónyban, Kisnóc 2 cm; a Mátrában, Rékesen 15 cm; Gallyatelepen 18 cm. A salgótarjáni turistaházánál 8 cm. A Kassa-környéki hegységekben hőjelentés. Kárpátalján: Alsóverecke 38 cm; Rabó 40 cm; a Dumen 99 cm. Erdélyben: Kapakbánya 70 cm; Sepsiszentgyörgy 15 cm; Gyergyószentmiklós 26 cm.

ÁRTATLAN VAGYOK

Vaszary János vígjátékának filmváltozata a Corvinban

Az utóbbi időben mind gyakrabban kerülnek Budapestre olyan német filmek, amelyeknek forgatókönyve magyar író darabjából, vagy regényéből készült. Nemrégiben nagy sikerrel mutatták be Bókay két darabjának filmváltozatát a „Feleség” címen, most pedig a Corvin filmszínház tűzött műsorára egy magyar darabról készült filmet. Vaszary János „Ártatlan vagyok” című vígjátéka annak idején nagy sikert aratott az Andrassy Színházban. Ebből a kedves darabról készült az ujonnan bemutatott német film. Vaszary humorát, kitűnően megértette a rendező Theo Lingén, aki egyben a darab egyik főszereplője is, de átértékelt és átvették e könyved és szellemes humort a többi

színészek is. A vidám kis történet a hölgyről szól, akinek erkélyéről egy fiatalember menekül el éjszaka — pizzamában. A nőt ez olyan szében tündélt fel, mintha az ő vendége lett volna. Szerepel az ügyben egy másik férfi, aki, bár nem ismeri a nőt, szerelmes belé, valamint még egy ur, aki ismeri és szereti, sőt el is akarja őt venni. Sok kacagatót helyzetkomikus bonyodalom után végülis az a férfi győz aki bár nem ismerte máris szerelemre gyulladt iránta. Addig azonban önagysága jónéhányezor kerül ismét olyan helyzetbe, hogy a szegény szerelmes kénytelen róla mindenféle rosszat feltételezni.

Muráti Lili valamikori szerepét a karcsú, szőke Marie Haréll alakította. Ha nem is volt olyan ezerszínű és fölényesen vidám, mint Muráti, de kellemes és szép jelenség volt, akinek kedves hangja is felcsendült a film folyamán néhány dal eléneklésekor. Gustav Flörhlich a férfinős. A közönség, — különösen a hölgyek — örömmel látták viszont régi kedvencüket, akinek nyugodt, sima és egyenletes játéka és kellemes leveje most sem hozott csalódást. Theo Lingén humorát, rokonzenves arcát ismeri és szereti a magyar publikum. A szereplők is jók voltak.

Az „Ártatlan vagyok” mulatságos, kellemes, szórakoztató film. Kylin.

Prágában bemutatták a Tóparti látomás német változatát

Prágából jelentik: A prágai Passage filmszínház pénteken este mutatta be a Tóparti látomás című magyar film német változatát. A film német címe „Vision an dem See”. A főszerepeket a német változatban is Smor Ezzel, Tolnay Klári és Jávor játszották. A film határozott tetszést aratott és a szombat reggeli prágai lapok kedvező hangon nyilatkoztak a magyar filmről.

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZATI KIÁLLÍTÁS BERNBEN

A vallás és közoktatásügyi miniszterium a magyar művészet külföldi megismerését és a külföldi megismerését és a magyar kultúrcsoportok kiépítését érdekében idénként külföldön magyar képzőművészeti kiállításokat rendez. Ebben az esztendőben Svájcban rendez a magyar kultúrkormány képzőművészeti kiállítás, amelyen a jelenkori magyar festő és szobrászművészet kerül bemutatásra. A kiállítás Bernben a mai napon még meg is nyílik. Színyei Mária Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter az Országos Irodalmi és Művészeti Tanácsot kérte fel a bemutatásra kerülő anyag kiválogatására és a kiállítás megrendezésére. A kiállításnak, amelyen 59 festőnek és 34 szobrászának mintegy negyedszer müve szerepel, vendéke svájci részről dr. Ester Fülöp szövetségi tanácsos, magyar részről dr. báró Bakach-Bencsényi György svájci m. kir. követ. A kiállítás megnyitását Szinyei Mária Jenő kultuszminiszter dr. vitéz Hédz Aladar min. osztályfőnök képviseli. A megnyitás kapcsán dr. Ybi Ervin min. osztályfőnök, egyet. c. rk. tanár előadást tart a modern magyar művészetéről. A gesztágon ilusztrált francia, illetve német nyelvű kiállítás katalógus bevezető tanulmányát is Ybi Ervin írta.

ÖSBEMUTATÓ

a kolozsvári Nemzeti Színházban

Kolozsvár, január hó.
A kolozsvári Nemzeti Színházban szoltalt meg először Hezske Béla gördülékény és sígördült fordításában magyar nyelven a francia Roger Ferdinand. A „Mindenért fizetni kell” című, a szerző által egyszerűen játéknak nevezett színpadi mű. Hauducoeur főügyész jellemrajza. Az öregedő főügyész elveiben megcsontosodott, rideg csak a hivatásának élő férfi, aki környezetét zsarnok módjára elnyomja. Fiát, aki szerelmi házasságot akar kötni, házából kizűti és minden érzelme létjogosultságát konokul tagadja. De amikor az öregedő férfi életében váratlanul megjelenik a késői szerelme, az egyensúlyát rövid idő alatt átforgatja. A könyörtelen ügyészből megértő ember lesz, aki az eddig megvetett költészetet és a természet szépségeit is felfedezi. Ez a szerelem, amely végül csalódást hoz neki — érteti meg vele a fiatalok szerelmét és fia boldogságában vigasztalódik. Az állandó humorral átszőtt cselekmény bonyodalma —

a nálunk eddig még kevésbé ismert Roger Ferdinand — komoly értékű irodalmi eszközökkel érzékelteti. A könnyed humor mögött filozófia és költészet bujik meg.
A főügyész szépséges, változásokban néha valószínűtlen alakjában Kubanyi György csaknem mindig élő embert ad. Főleg a rideg zsarnokot, majd később a családában megtört férfit hiteti el. Az antik lámpagyújtó unokaöccsben Tompa Sándor brilliáns alakítást nyújt. A véznán jellemzett fiú szerepében a tehetséges Bodó György nagy igyekezettel is alig tud életet vinni. Krémer Margitot először láttuk prózában, a csábító asszonyt; Rémsolnét nagy sikerrel játszotta. Várady Rudolf kabinetfigurája, — mint Capet bíró — tökéletes művészi alakítás. Tompa Miklós gondos rendezése és Varga Mátyás a mű légréhez alkalmazkodó harmonikus díszletei külön említésre méltók.

Privorsky Károly

Véget értek Árpádházi Boldog Margit szenté- avatásával kapcsolatos egyházi ünnepek

Kállay Miklós miniszterelnök képviselte Magyarországot főméltóságú kormányzóját az ünnepségen

Az egész keresztény Magyarország lelkesült örömmel vette Árpádházi Boldog Margitnak szentként való tiszteletét és a szentek sorába való emelését. Háborús időkbe való tekintettel Rómában a Szent Péter Bazilikában, nem rendeztek ünnepélyes szentéavatást és Magyarországon sem volt külső ünnepi tény és pompa, de annál inkább a lelkekben és a szívekben áhitat költözött és a templomokban és kápolnáknál triduumokkal emlékeztek Árpádházi Szent Margit szentéavatásáról. Budapesten az egyházi ünnepek befejezéséért vasárnap délelőtt 10 órakor **Szerédi Jusztinián bíbó nok, Magyarország hercegprímása** fényes papi segédlettel ünnepélyes szentmisét pontifikált és szentbeszédet mondott.

Az ünnepségre a m. kir. honvédség egy díszszázada zászlóval és zenével vonult ki. A megjelent előkelőségek sorában ott volt Magyarország minden számottevő katolikus tényezője. Pontban 10 órakor érkezett a templom főkapujához **Szerédi Jusztinián bíbó nok, Magyarország hercegprímása**. Az ünnepélyes főpapi főpapi szentmisét, asszisztenciájában báró Apor Vilmos győri és Petyer József váci püspök, Beresztóczy Miklós pápai kamarás, a kultuszminisztérium L. ügyosztályának főnöke, Vitz Béla és Barkóczy Sándor prépost, Hudyma Emil tb. kanonok, Szabó Imre pápai kamarás, Polgar Pál pápai káplán, valamint nagyszámú papság vett részt.

A szentélyben a hercegprímással szemben foglalt helyet külön emelvényen **Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök**, az ország főméltóságú Kormányzójának képviselője, továbbá Angelo Rotta érsek, budapesti apostoli nuncius, Msgr. Verolino Gennaro udítore kíséretében, valamint Czapik Gyula egri érsek, az Actio Catholica országos elnöke, gróf Mikos János c. érsek, Bubics Mihály rosnói püspök, Hász István tábori püspök, Horváth Győző püspök, kalocsai nagyprepost, Hamvas Endre budapesti általános érseki helynök, Iványi János apostoli protonotárius, Polonydy Imre protonotárius kanonok, Bednárz Róbert, Galla Ferenc, Mihalovics Zsigmond, Polba János és Nyisztor Zoltán pápai prelátusok.

A templom főhajójában közvetlen a szentély előtt piros bársonnyal leterített imaszőnyökök előtt foglalt helyet vitéz nagybányai **Horthy Miklósné**, Magyarország Kormányzójának hitvese, vitéz nagybányai **Horthy Istvánné** a kormányzóhelyettes özvegye, **Albrecht főherceg**, **József főherceg** tábornagy, **Augustus főhercegnő**, **Gábrilla főhercegnő**, **Magdolna főhercegnő**. A következő sorban foglalt helyet **Bo nemisz Géza** iparügyi miniszter, **Vekerle Sándor** titkos tanácsos a felsőház képviselőjében, vitéz **Törzs Tibor** a képviselőház képviselőjében, **Szinyey-Merse Jenő** vallás- és közoktatásügyi miniszter, **Rakoszy Iván** a közigazgatási bizottság elnöke, **Ambrózy Gyula** a kabinet iordai főnöke és sok más előkelőség.

Az evangélium elhangzása után a hercegprímás mondott beszédet.

— Mi, katolikus emberek, kíváltk ezekben a vézivatáros időkben, megtanulhatjuk magyarországi Szent Margittól, hogy az Isten mértékével kell mérnünk önmagunkat, földi javainkat és egész életünket, mert

csak annyit ér az ember, amennyit Isten előtt ér. Mi magyarok is sokat tanulhatunk Szent Margittól. Megtanulhatjuk tőle magyar hazánk önzetlen, áldozatos, ha kell, egészen az önfeláldozásig menő szeretetét, amely türelemmel viseli a családi

és a társas élettel, valamint a mindennapi munkával és most a háborúval vejejáró nehézségeket, fáradalmakat, vagy nélkülözéseket, amely Szent Margit példájára iparkodik kiegyenlíteni a nemzet kebelén belül mutatkozó ellentéteket.

Nekirohant egy szekérnek és súlyosan megsebesült egy tettenért tolvaj

Szombaton az esti órákban **Meggyes József** 34 éves butorszállító munkást láb és fejsérülésekkel a mentők székéjébe vitte be az egyik őrzeses rendőr. A megsérült munkást a mentők beszállították a Rókus-kórházba és elsősegélyben részesítették. Itt kiderült, hogy **Meggyes** már hosz-

szabb idő óta fosztogatja a Jász-u. 68-as számú fuvartelepet és onnan rendszeresen szénát lopott. Szombaton este is azért kereste fel a telepet **Meggyes**, hogy szénát lopjon, de rajtacsípték. Menekülni akart, a sötétben nem vette után letartóztatták.

Tomboló lelkesedéssel ünnepelte a Nyilaskereszt Párt közönsége Páger Antalt és vitéz Bánky Róbertet az Uj Magyar Színházban

Ismeretes az a sajtóhírszja, amelyet több, magát jobboldali magyarnak valló színművész ellen a baloldal kezdeményezett. **Kiss Ferenc** és **Páger Antal** személye került leginkább az összpontosított támadások tűzébe. A hírlapi támadásokon kívül, természetesen szétszórt pletykák támogatják a bosszúhadjáratot s naponként röppent magasba egy-egy jóhízló kacsa arról, hogy **Páger Antal** elkedvetlenedett és visszavonult s hogy **Kiss Ferenc** eddig elért művészi báberain kíván pihenni. És ki tudná felsorolni még a kávéházak, körúti eszpresszók közönségének suttogó híryanagát...

A tények: **Kiss Ferenc** jelenlegi kitűnő főszerepe, **Páger Antal** új filmjei és különösen a **Kerecsendi Kiss Márton** színdarabjának „Az első”-nek hatalmas sikere természetesen erősen rácsodáltak erre a neveléses hírverésre. **Páger Antal** rendezésében immár a százötvenedik táblás ház felé tart **Kerecsendi darabja** és megmozgatta a magyar társadalom minden öntudatos rétegét, így a nyilaskereszt pártot is.

A szélsőjobb e nagytömegű pártja kibérelte január 23-án délelőttre az Uj Magyar Színházhoz hogy legalább központi és körzeti vezetői gyűnyörködhessenek a kitűnően megrendezett előadásban.

Már jóval 11 óra előtt megtelt minden hely. A nézőtérben teljes csend uralkodott, amikor fölgördült a függöny és megkezdődött az előadás. Megrázó volt az a szinte szűnő nem akaró tomboló lelkesedés, amellyel

a nézőtér közönsége **Páger Antal** első megjelenését fogadta. De kivétel nélkül meleg ünneplésben részesült minden magyar művész, s nem utolsósorban vitéz **Bánky Róbert** igazgató, aki — a baloldal sűrű gúncvetése közepette is — vállalta a magyarosítás úttörő feladatait.

A szűnőben **Szidi Ferenc**, a párt vezetője a művészeket öltözőjükből kerest fel, hogy kifejezhesse a magya és a pártvezetés elismerését és együttérzését. Cs. Z.

József Ferenc királyi herceg és Homonnay Tivadar főpolgármester a pozsonyi fürdőügyi kongresszuson

A Nemzetközi Fürdőszövetség a közelmúltban Pozsonyba nagygyűlést hívott össze, melyen Magyarország a szövetség elnöke: **József Ferenc királyi herceg**, **Homonnay Tivadar** dt. főpolgármester, bilkei **Pap Lajos** egyetemi tanár és **Szlezényi Zoltán** a szövetség főtitkára képviselték.

A nagygyűlésen **Homonnay Tivadar** dr. nagyvonalú beszédet mondott.

A történelem olyan megpróbáltatások elé állította a mai nemzedéket, amely méretében felül mult minden képzelést. De ha bármilyen kiszámíthatatlan képet mutat a jövő, — mondotta a főpolgármester, — kétségtelen, hogy ugyan an-

Operáció után konghakést szűri meglékelt koponyájába

Érsekújvárról jelentik: **Kemény Kálmán** 21 éves érsekújvári legényt koponyalékkel operálták. Idegromlásában a lékélés helyén konghakést döfött fejébe. Rövid idő múlva meghalt.

— **Fagyhalál**. **Bata Gyuláné** 71 éves kisasszonyfai napszámosnő Drávaivány község határában a legelőn lefeküdt egy fa tövébe pihenni. Uglátszik elaludt és alvás közben megfagyott.

észre a feléje közeledő szekeret és nekirohant. Fejével nekivágódott a szekér rudjának, lábát pedig az egyik ló megrugta. A Rókus-kórházból a szénatolvajt munkást a rendőr bekísérte a főkapitányságra, ahol kihallgatása után letartóztatták.

Fejbevégtte egy szódás- üveggel - súlyos koponyarepedést okozott

Súlyos verekedés történt szombaton este Budapesten a Laktanya utca 5-ös számú házban. **Sincsák Józsefné** 33 éves háztartásbeli asszony összeveszett szomszédnőjével **Schmid Józsefné** magánítvásielőnökével. A szótvitelt verekedés követte és ennek hevében **Schmidné felkapott egy szódásüveget** és azzal fejbevégtte ellenfelét. **Sincsákné** eszméletlenül rogyott össze. A kihívott mentők megállapították, hogy **agyárvérzést és súlyos koponyarepedést** szenvedett. Életveszélyes állapotban szállították a **Magdolna-kórházban**. **Schmid Józsefné** előállították a III. kerületi kapitányságra.

35.000 malom van üzemben a német birodalom területén. Ezek közül a legtöbb gőzmalom, de van sok vízi és szélmalom is.

Vakmerő utcai rablótámadás történt az Andrássy-út sarkán

Nem mindennapi lopás ügyben kezdett nyomozást a rendőrség. Feljelentést tett a főkapitányságon **Weissmann Dávid** kefékötő és ecetgyáros és előadta, hogy este 6 óra tájban **Bulyovszky** utcai lakásáról a Mussolini térre akart menni. Amikor az **Andrássy-út** és a **Munkácsi** Mj

hály utca sarkához ért, hátulról egy 20 év körüli toprongyos külsejű suhanc kikapta hóna alól aktatászkáját, amelyben 5000 pengő készpénz és három darab takarékkönyv volt. A betétkönyvek 10-10.000 pengőről szűltek. A suhanc az aktatászkával futásnak eredt. A gyáros nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem azonnal utána vetette magát. Izgalmas hajszá indult meg a sötét utcán, ahol ebben az időben kevesen jártak. A tolvaj, aki körülbelül azaz méterrel rohanhatott előtte, a Bajza utca sarkánál valamiben megbotlott és elvágódott a kövezeten. A következő pillanatban azonban lehúzva lábáról rongyos cipőit, ismét felugrott és elmenekült. A cipőket és kampós botját a helyszínen hagyta, ugylátszik ezek akadályozták a futásban. **Weissmann** már-már beérte a suhancot, de szerencsétlenségére szintén megbotlott és elesett. Amikor feltápászkodott, a tolvajnak már nyoma veszett.

A későbbi órákban a **Parik klub** főportása telefonon felhívta **Weissmann Dávidot** és előadta neki, hogy a klub kertjében megtalálta az elvesztett aktatászkát és benne a takarékkönyveket. A táskából tehát csupán az 3000 pengő készpénz hiányzott. Feljelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást és miután **Weissmann** pontos személyleírását adott a suhancról, valószínűleg, rövidesen rendőrkézre is kerül a vakmerő tolvaj.

Budapest székesfőváros — folytatta ezután **Homonnay Tivadar** dr. — kezdetből fogva támogatója volt a fürdőhely gondolatának és hatalmas összegeket áldozott fürdői kiépítésre, sőt tekintélyes áldozattal az ország különböző pontjain is létesített ilyen jellegű intézményeket. A Magyarországot felkereső külföldi szakértők is megértő elismeréssel adóztak Budapest fürdőügyi intézményeinek. A fővárosi gyógytevényt nagszerűen kiegészítik Budapest fejlett művészeti és kulturális berendezései, amelyek — a testi gyógyulás mellett, — a lelki felüdülésnek kiegészítő tényezői.

A pozsonyi megnyitót után a nagygyűlés tudományos tanácskozásait Póstyében tartották, ahol bilkei **Pap Lajos** egyetemi tanár nagyszerű előadást tartott arról, hogy miként kell a tartós gyógyeredmény elérésé céljából a gyógyfürdőket megépíteni és berendezni. Hangzottatta, hogy ezt a munkát most kell megkezdeni, mert a háborús betegek gyógyításának egyik legfontosabb eszköze lesz a fürdő és klimatikus kúra.

Üzenet a frontról

Virág Ferenc ővezető a tábori posta B 500-ról üzeni Jobbgyára szüleinek, testvéreinek, ismerősöknek, Árpádtőlre Béres Ilonkának, hogy ne aggódjanak, mert jól van és egészséges. Szerető csókjait küldi az orosz harcmezőkről és sok levelet vár.

Tájékoztató a Főméltóságú Asszony által megindított gyűjtésről

A Kormányzó Ur Főméltóságának hitvese 1942 december havában azzal a kérelemmel fordult a magyar társadalomhoz, hogy hadbavonult honvédeink és hősi halottaink hozzátartozóinak megsegítésére adakozzék.

A társadalom megértette a hozzáintéztet kért szavakat és a szegény emberek filléréiből, a tehetősebbek pengőiből eddig mintegy 17.000.000 pengő gyűlt össze.

A segélyek szétosztására a honvédelmi minisztérium kapott megbízást.

E tekintélyes összeg felhasználása az alábbiak szerint történt:

1) A hadbavonultak családja támogatására 1942-43 telén kerekén 7.600.000 pengőt osztottak ki. A honvédelmi miniszter rendelete alapján, a segélyezésre szorultak soronkívüli támogatása céljából, az illetékes polgári hatóságok — községi előljárogatók, polgármesterek — gondos környezettanulmányt végeztek, majd a megsegítés tárgyában javaslatot tettek a területileg illetékes hadtest (honvéd kerületi) parancsnokságnak. Ezek utalták ki a segélyt, úgyhogy 93.822 személy összesen 7.679.780 pengőt kapott.

2) A gyorssegélyezés lebonyolítása után a Kormányzó Ur Főméltósága hitvesének az volt a magas óhaja, hogy a szétosztott segélyösszegegen felül még rendelkezésre álló mintegy kilencmillió pengőt kitevő összegből a jelen háborúban legnagyobb áldozatot hozó hadfővezetők, — jövő exisztenciájuk biztosítása céljából, — esetleg nagyobb összeggel és hatékonyabban úgy támogassák, hogy illy módon részükre a kenyérkereső kiesése folytán újabb létalapot teremtsenek.

Ezt a kilencmillió pengőt az említtet célra az Országos Hadigondozó Szövetség kapta meg.

3) Az adakozás még jelenleg is folyamatban van, úgyhogy a 17 millió pengőn felül a „Hadbavonultak Hozzáartozóinak Támogatása Budapest” elnevezésű 180.000 számú csekk számlára jelenleg is történnek befizetések, amelyek eredményeül újabban 373.242 pengő gyűlt össze.

A Főméltóságú Asszony magas kívánsága szerint ebből az összegből a hadtest (honvéd kerületi) parancsnokságok az ország határain kívül szolgálatot teljesítő honvédeink itthonmaradt hozzátartozói részére ezen a télen folyósítanak indokolt esetben rendkívüli segélyt. Erre vonatkozólag a honvédelmi miniszter megfelelő rendelkezéseket adott ki a hadtestparancsnokságoknak.

Adományok a Főméltóságú Asszony segélymozgalmára

A Főméltóságú Asszony segélymozgalmára a 99.000 postatakarékpénztári csekk számlán január 21-én az alábbi adományok érkeztek be:

Budafoki Zománcgyár Rt., Budafok 500, Budapesti Nemesfém és Drágakő-Csarnok 500, Első Magyar Papírpap Rt., Budapest, 500, Szolnoki Papírpap Rt., Budapest 500, Diósgyőri Papírgyár Rt., Budapest 400, Esti Kurir folytatólagos gyűjtése 355, Háromy színtársulat, Nagyszalonta 200,16, Csorba Endre Budapest 100, dr. Herz Henrik Budapest 100, Kende Alfréd, Budapest 100, Durand Félix Budapest 50, Kemény János Baja 20, Nagyszalontai Állami elemi iskolák gyűjtése 10.000, Özv. Lőrinc Adolfné, Budapest 10, dr. Csapodi Csaba, Budapest 10, Rajnai János, Nova 6, Kuti Éva Budapest 4,06, Págyi László Balatonfüred 4 pengő.

Goethe szülőháza az egyik angol légitámadás áldalmával elpusztult a maj-namenti Frankfurtban.

SZÖNYEG
magyarperzsa,
porotál
CSÁSZARTÓL
Petőfi Sándor-u. 1.
(udvarban)
Telefon: 342-334

ING
mérték szerint is.
HABISNYA
BAZSÓ Baross-u. 66
Telefon: 149-400

IRODABUTORT
KOCSIS JÁNOS-TOL
vegyen
Üzlet: Visegrádi-u. 14. T.: 112-821.
Üzem: Gr. Teleki P.-u. 23. T.: 310-838.

BUTORT
keresztény műszá-
talosok termékell
HETESY-ÍŐI
Vilmos cs. u. 53.

Bundák
RÓVÁK
Vermés
szűcsötöl
Horthy Miklós-út 69.
és Krisztfina-kt. 34.

TEXTILÁRUH
BEHOZATALI
KFT.
Márcsuk-körút 11
Telefon: 182-400.
ELADÁS
NAGYBAN

ITT
hirdessen

Az „Isztanbul“ írja: Magyarország jogos, elvesztett területeinek csak egy részét szerezte vissza

Isztanbul, január 23. (MTI) Az Isztanbul című lap írja:

A nemzetközi sajtóban gyakran esik szó a Magyarországhoz visszacsatolt területekről. Im már közismert tény, hogy Magyarország kizárólag olyan területeket szerzett vissza, amelyek a világháború után elvesztettek tőle. Az ezeréves történelmi

Magyarországhoz tartozó területek visszaszerzését tehát senki sem áll jogában valamely imperialista politika megnyilvánulásának tekinteni.

De nem szabad elfelejteni azt sem, — írja a török lap, — hogy Magyarország elvesztett területeinek csak egy részét szerezte vissza. Így Románia ma is 60,000 négyzetkilométernyi

ős magyar terület felett uralkodik, minthogy a második bécsi döntés Erdélyt csak kisebbik részét juttatta vissza Magyarországhoz. Több mint 100,00 négyzetkilométernyi gazdag, miniegy 1,000,000 magyar lakost számláló terület van, amely nem tért vissza Magyarországhoz.

Az indiai szabadságmozgalom főhadiszállása befejezte az előkészületeket a bevonulásra

Rangoon, január 22. — Az NST jelenti: „Az indiai hazafiak Indiában és az ország határain kívül előkészületeket befejezték és készek megindulni Delhi irányában, mihelyt Subhas Chandra Bose parancsa elhagyja, hogy az ellenséget leverjék” — mondja a szabad India ideiglenes kormányának főhadiszállása szombaton kiadott kiáltványában. A kiáltvány a szabad indiai kormány három hónapos fennállása alkalmából ismertetett a legutóbbi fejleményeket, s azt a reményt fejezi ki, hogy a Bose vezetés alatt egyesült indiai forradalmárok támogatásával az indiai nemzeti hadsereg abban a helyzetben lesz, hogy már az első alkalommal megsemmisítő csapást mér az ellenségre.

London 55 bombavető elvesztését jelenti

London, január 23. — A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Az angol légügyi minisztérium szombaton közölte, hogy pénteken a késő esti órákban középnyugat felé

tek ellen intézett támadásról 55 angol bombavető repülőgép nem tért vissza. A jelen és nem közölte az elvesztett bombavető típusát.

A Szovjetunió a Romanov-féle birodalom helyreállítására törekszik

Isztanbul, január 23. Mint Moszkvából jelentik, ottani diplomáciai körökben az utóbbi események folytán nagyon megerősödött az a nézet, hogy a Szovjetunió nyugaton nagyjában egészében a volt Romanov-féle birodalom határainak helyreállítására törekszik. A szovjet vezetők mindezeket a területeket az orosz élettérbe tartozónak tekintik és a volt cári birodalom nyugati előterében, vagyis a Baltikumban és Lengyelországban is csak olyan

kormányokat hajlandók megütni, amelyeket teljesen szovjetbarát elemekből állanak. A Londonban székelő lengyel kormányt Moszkvában egyszerűen tévedésnek minősítik és nem hajlandók szóbaállni vele. A Szovjetunió vezető köreiben erősödik az irányzat, hogy a volt cári birodalom hatalmi körébe való minden beosztást idegen hatalmak részéről barátságtalan magatartásnak minősítenek.

Angol folyóiratok a szovjet-lengyel viszállyról

Genf, január 23. Londonból jelentik: Valamennyi angol politikai hétfőnap foglalkozik a szovjet-lengyel viszállyal.

A *New Statesman and National* megállapítja, hogy a Lengyelország iránti szovjetorosz magatartás értelme világos. Sztalin érdeklő körébe tartozó területnek tekinti Lengyelországot, ahol joga van a jövő irányítására. A nyugati hatalmaknak elsősorban el kellene ismerniük, hogy egész Kelet-Európában a Keleti-tengertől a Balkánig Szovjetország lesz a kétségbevonhatatlan főhatalom. Minden kísérlet, amely érintené a főhatalmi állását, csak még inkább elidegenítené a Szovjet-uniót. Ily körülmények között a legokosabb, ha tiszteletben tartják azokat az intézkedéseket, amelyek a Szovjet-unió tesz.

A határviszály mögött — írja a *Tribuna* a többi között — mélyebb és alapvetőbb viszály játszódik le maguknak a lengyeleknek soraiban. A lap azt tanácsolja a menekült lengyel kormány baloldali elemének hogy most erős magatartást tanúsítsanak. Ha a lengyel baloldali nem nyeri vissza függetlenségét eljártassa jövőjét.

A *Time and Tide* szerint az új európai rendben ahogyan azt a szövetségesek elképzelik Szovjetországnak nagy szerepe lesz. Nagymértékben a szovjet-orosz-lengyel kapcsolatokról függ majd hogyan milyen lesz ez a szerep, annyiban tehát a mostani viszály csak két napra tartó határvita.

A *Spectator* felveti a kérdést, milyen tények adódnak a dolgok eddigi menetéből. A szovjet-len-

Anglia és az Egyesült Államok számára nem marad más hátrahagyandó, mint hogy felajánlják közvetítői szolgálataikat; anélkül azonban, hogy ebben is bizonyos pontnál tovább mehetnének.

A *Weekly Review* megjegyzi, hogy Kelet-Lengyelország szovjet-annexiója nemcsak ünnepélyes nemzetközi szerződések megtörténtét jelenti, hanem sem politikai, sem gazdasági vagy néprajzi szempontból nem lenne indokolt. Ezenkívül szovjet-betörés Nyugat-Lengyelországba komolyan veszélyeztet minden újjáépítést a háborútáni Európában. *Ha Anglia nem támogatja most a nemzetközi igazságosságot, vagy pedig nem tartja be ebben az ügyben adott ünnepélyes ígéretét, akkor ezzel lemond a háború egész erkölcsi értelméről.*

Halálos, életveszélyes és könnyebb balesetek egy éjszaka

Imet mozgalmas éjszakájuk volt a budapesti mentőknek. Szombat este-től vasárnap délig igen sokszor hívták ki a mentőorvosokat halálos, életveszélyes és könnyebb balesetekhez. Az első halálos baleset a *Kereszt-út* és *végállomásnál* történt, ahol *Fazekas István* 69 éves munkanélküli eddig még meg nem állapított ok miatt összeesett és mire a mentők a helyszínre értek már halott volt.

A *Sajó-utca* 10-es számú házban a második emeleten lakott *Simai Gyula* 55 éves gyári munkás. Az éjjel ismeretlen okból öngyilkossági szándékból mérget vett be. A mentők már csak a halált állapíthatták meg.

A *Rókus-kórházban* szállították a mentők *Márosi Margit* 18 éves gyári munkanőt, aki a *Futó-utca* 28-as számú házban lévő lakásán öngyilkossági szándékból nagymennyiségű aszpirint vett be. Állapota nem élet-

A német légielő támadása az ellenséges partraszállási flotta ellen a nyugatolasz partvidéken

Berlin, január 23. — Gyorsnőmet bombázóküldetékek szombaton este megtámadták az ellenséges partraszállási hajókat a nyugatolaszországi partvidéken. Több partraszállási naszádot eltaláltak bombáikkal. Alacsony szálva tüzfegyverekkel nagy veszteséget okoztak az ellenséges csapatoknak is.

délolaszországi partvidék fölött hat ellenséges repülő lőttük le, közülük öt bombavetőt.

Kicélesztő jelentések szerint az angol-szász légielő pártéken Franciaország fölött legalább tizenhárom repülőgépet vesztett, közülük több nagymotoros amerikai bombázót.

Molotov hivatalosan közölte a Szovjet tagadó válaszát Amerika képviselőjével

Bern, január 22. (MTI) — A La Suisse bázis közlése szerint német diplomáciai körökből az a hír érkezett, hogy Molotov hivatalosan közölte az USA moszkvai képviselőjével a Szovjetuniónak azt az elhatározását, hogy visszautasítja az amerikai közvetítést a lengyel-orosz kérdésben.

Molotov a hír szerint kijelentette, a szovjet kormány az az óhaja, hogy a jövőben tevékeny együttműködést fejtsen ki a tényleges lengyel kormánnyal, azonban a jelenlegi londoni árnyékkormányt semmiesetre sem tekintheti tényleges kormánynak. A szovjet diplomácia vezetője ehhez még hozzáfűzte, hogy semmiképp sem lehet beszélni a Szovjetunió és Lengyelország viszállyáról. Egyszerűen arról van szó, hogy Moszkva vonatkozó tárgyalásba becsatkolja a lengyel menekült kormánnyal. Ily körülmények között Molotov véleménye szerint az amerikai közvetítés teljesen felesleges.

A Wilhelmstrasse és a lengyel konfliktus

Berlin, január 23. (TP)

A Wilhelmstrassen ezt a kérdést tették fel, hogy milyen állásponton helyezkedik Németország a lengyel válsággal és az ismeretes Pravda jelentéssel kapcsolatban. A Wilhelmstrassen azt felelték, hogy Stalin nyilván elárulja magát az időt, hogy azt követelje szövetségeseitől, miszerint azok feddőlék fel kártyáikat. Churchill és Roosevelt a maguk részéről még szeretnének rejtett kártyákkal ját-

szani, főként pedig óvakodnának attól, hogy kártyáikat megmutassák a semleges kibiceknek. Azzal azonban, hogy Stalin ilyen durva maggyanasította Angliát, olyan helyzetet teremtett, ami igen nehézzé teszi az angolok és amerikaiak számára, hogy a Teheránban tett engedményeket továbbra is elítéljék. Stalin mindenekelőtt Kelet-Európa, főként pedig Lengyelország politikai és területi kérdéseit akarja a világ nagy nyilvánosság előtt leszegezni. Senkinek sem lehet arról beszélni, hogy számíthat arra, hogy az angolok, akik csupán az idő előtti nyilvánossághozozataltól félték, valamilyen komolyabb ellenállást fognak tanúsítani. Visszavonulási irányuk már most látható. Előreláthatólag addig fogják a lengyel menekült kormányt átalakítani, míg az mint egy Kerenski kormány a bolsevikok számára szerint való lesz. A Szovjet ugyanis arra törekszik, hogy olyan lengyel kormányt teremtsen, amely magára vállalja az ország bolsevizálásának feladatát és elfogja távolítani azt a kormányt, amely tulajdonképpen még az angol garanciák kedvezményezettje.

veszélyes. Csanád-utca 16 szám alatti lakásán *Hohensten Leoné* 36 éves gyári munkásnő mérget követett el öngyilkosságot. A *Rókus-kórházban* szállították.

Özvegy Kuharits Györgyné 52 éves könyvkötőnő nagymennyiségű altatót vett be. Tettét családi okok miatt követte el. Súlyos állapotban a *Rókusba* vitték.

Szombaton délután 5 óra tájban *Rákospalotán* a *Szent Mihály-út* 16-számú ház előtt *Tóth Sámuel* földművelő lezuhant egyfogatú lovaskocsijáról. Súlyos állapotban vitték kórházba.

Kohut Péter 54 éves vasbesztergályos ittas állapotban fel akart ugrani egy 55-ös jelzésű villamosra. Az ugrást azonban rosszul számítottá. Visszaesett és a villamoslépcső valamint a járdaszegély közé szorult. Súlyos bordatörés és egyéb komolyabb zúzódásokat szenvedett. A mentők súlyos állapotban vitték az *A-pád kórházba*.

A *Thökölyút* 95. számú ház előtt egy 17-es jelzésű villamosból kiesett *özvegy Eder Antalné* 38 éves villamoskalauz. Bordatöréssel szállították a *Magdolna kórházba*.

A Szovjetunió még nem fogadta el az amerikai közvetítést

Lisszabon, január 23. A brit hírszolgat washingtoni híradása szerint *Hull* amerikai külügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya szoros érintkezésben áll a lengyel kérdésben az Egyesült Államok

moszkvai nagykövetével, de a szovjet kormány addig még nem fogadta el az Egyesült Államok kormányának az közvetítés tárgyában tett baráti ajánlatát. (MTI)

Mik a Szovjet szándékai Lengyelországban

Berlin, január 22. (TP)

A Wilhelmstrassen ma utaltak egy Reuter jelentésre, amelyben az áll, hogy *Északamerikai Egyesült Államok* moszkvai követével közölték, miszerint a szovjet kormány nem hajlandó olyan embe- rakkal tárgyalásokat folytatni, akiknek politikai múltja azokat a szovjet ellenségeivel avatta. Ha az USA és Anglia részt akarnak venni a lengyel-szovjet vita elintézésében akkor először tisztába kellene jönniük annak a kérdésnek a fontosságával, hogy tulajdonképpen kinek is van joga a lengyel népet képviselni. Ebből a szövegezésből világosan kitűnik — mondják a Wilhelmstrassen — hogy a Szovjet

nem annyira a lengyel határkérdésben érdekelt, hanem elsősorban politikai befolyást akar szerezni Lengyelországban, illetve a lengyel kormányt akarja uralma alá hajtani.

VIRRADAT

Megjelenik minden hétfőn. Felelős szerkesztő és kiadó: Bornem sza Gábor. Szerkesztő: Borbély András. Kiadótulajdonos: VIRRADAT KIADÓ-VÁLLALAT Kft. Budapest, VIII., ker. Gyulai Pál-utca 14. szám. Telefon: szerkesztőség: 146-345. Kiadóváltal: 146-243

Előfizetési ára egy évre 10 P Postacsekkszámja: 37849